

Soms blijft iets

Ander werk van Froukje van der Ploeg

Kater (gedichten, 2006)

Zover (gedichten, 2013)

Dit is hoe het ging (gedichten, 2016)

Nachtvangst (gedichten, 2020)

Froukje van der Ploeg
Soms blijft iets



Amsterdam • Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2025

De auteur ontving voor het schrijven van deze bundel een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature



Copyright © 2025 Froukje van der Ploeg

Voor overname kunt u zich wenden tot Em. Querido's Uitgeverij bv,
Weteringschans 259, 1017 xJ Amsterdam.

Omslag Nanja Toebak
Typografie Steven van der Gaauw
Foto auteur Lionne Hietberg

ISBN 978 90 253 1868 0 / NUR 306

www.querido.nl

Inhoud

Lichaam

Het was toen we nog geen lichaam hadden	9
Lieve Imke	10
Twaalf, bijna dertien	11
Februari	12
September	13
Voor het bloedt	14
Herhaling	15
Lieve Imke	16
MS	17
Wat je niet zegt	18
Slechte gewoonte	19
Tracheotomie	20
Keuzemenu	21

Godin

Godin	25
En toen plotseling	26
Magic wand	27
Lieve Imke	28
Bubbel	29
Statement	30
Vindicatie	31
Femicide	32

Standaardsituatie

Standaardsituatie	35
4 mei 2020	36
Van zondag op maandag	37
In slaap na de wekker	38
Rook	39
Belofte	40
Afscheid	41
Stroom	42

Vier

Vier 45
Lieve Imke 46
Dobbelstenen 47
Autoriteit 48
Onverplaatsbaar 49
Opnieuw 50
Harmonica 51
Soms blijft iets 52
Alle huizen in mijn hoofd waar we niet meer wonen 53
Lieve Imke 54

Zelfbeeld

Zelfbeeld 57
Lieve Imke 58
Frits, 58, zomer 2006, Zuid-Franse kust 59
Handelingsonbekwaam 60
Vrouwenkiesrecht 62
Aan alle vrouwen die elke ochtend opstaan 63
Regie [1-4] 64
Lieve Imke 68

Spin

16 juli, zondagochtend 71
30 juli 72
13 augustus, Frankrijk, Luxemburg, Amsterdam 73
Herfst 74
November 75
Noord – west – november 76
West, april 77
Zuid, augustus 78
Lieve Imke 79

Verantwoording 80

Lichaam

Het was toen we nog geen lichaam hadden

We waren spaghettislierten door de gangen
plakten aan elkaar door te weinig olie
in het water vouwden onze octopusdelen
onder tafel vonden nog geen ruggengraat

Vielen eindeloos uit ringen van fietsen
klimrekken, voskleurige pony's, banken
door de slappe lach. Koektrommels leeg
chips, friet bij de FEBO na sluitingstijd

van de kroegen, zoete bubbels in roze en groen
we voelden niets. Bogen om lantaarnpalen, hadden
nog geen lichaam. Ziekenhuizen waren voor oma's
die we herkenden aan hun handtasjes bij het bed

Wij hadden geen lichaam, want je hebt pas een lichaam
als het in de weg zit, breekt na een val
bloedt op verkeerde momenten, pijn onthoudt
na een ontmaagding die later een schending blijkt

niet zoals in films. Toen hadden we een lichaam.
Het werd dikker door bier, dunner als we huilden
langer als we rechtop stonden, uitstegen boven jongens
olie smeerden, een ruggengraat vonden.

Lieve Imke,

Amsterdam, augustus

Soms voel ik hier in de stad hoe de warmte
niet weggkomt tegen de gebouwen, deze maand
zijn alle stadsgenoten naar caravans, boten, plekken
met adem, bomen, schaduw. De stad omarmt

je vooral als het koel is, wind duwt je over de grachten
bruggen weerspiegelen als toeristen slapen en je alleen
je fiets hoort rammelen nadat je eindelijk de moed vond
om te vertrekken, het blijft mijn geheugen

langs de straathoek waar we altijd afscheid namen
van de avond, de zinnen herhaalden die afketsten
tegen de muziek, hier onder de tramleiding
is meer ruimte, jij zette stippen op een kaart

waar je zoende, prikte punaises waar je sliep
nu voel ik hoe de warmte hitte wordt, hoorde
hoe over honderd jaar duinruggen veranderen
in eilanden, water langs de torenramen kabbelt.

Mijn kind wandelt als een geweten naast me
als ik me uitstrek in bad, koe op brood smeer
autosleutels pak, op school leren ze eerst hoe je
je teweerstelt tegen iets ongewensts

dat hun lichaam hun bezit is, als een huis
met tuin, ik denk aan hoe hij laatst zijn dier
verloor aan ouderdom, bij terugkomst
vormden zijn vrienden een kring om hem

hielden hem vast en spraken niet.

Twaalf, bijna dertien

Wij worden steeds meer achtergrond
zijn afwezig aanwezig, blijven
kopjes thee zetten, pasta met kilo's
door pannen roeren, kijken naar gebouwen
waar ze de wc nog niet weten, de kortste
weg naar een houtwerklokaal, kluisjes
cijfers, herkennen de geur van deze plek

Zien rijen fietsen, toenaderingen, blijf
ademen, theezetten, leer nieuwe woorden
magister, plenda, namen. We wijzen
de route door het park, bij de fontein
eruit, langs de winkels waar onze oma
haar koekjes kocht, draai je om, fiets
naar huis en vul een fluitketel met water.

Februari

We glijden door wit en blauw, vangen
het licht voor de laatste weken van de winter
je hebt babyvoetjes, zegt mijn kind met maat 44

we buigen over bindingen, luisteren ruzies af
kinderen in gekleurde pakjes vechten hun eigen
oorlog uit, vallen gestrekt over stapels ski's

Ik ben gescheiden van het conflict, voor de broertjes
en grotere ruimtes. Boven het dal staan Venus en Jupiter
onder elkaar als de lichten van een hijskraan

Mijn kind vertelt over een driehoekplaneet
van tien kilometer, hier zo ver vandaan dat het niets
met de aarde te maken heeft.

September

We moeten afscheid nemen van een vrouw
jonger dan wij in een kist, zoveel kleiner
dan haar tweepersoonsbed, haar kamer
haar huis, haar auto. Wij tillen hem omhoog.
Schikken de bloemen, spreken de woorden van glad papier.

Denken heimelijk aan ons lichaam
dat nog wel werkt, doorademt
geen verkeerde celdeling heeft
wijn en water mengt tot urine
onze darmen versterven niet
niets van ons lichaam versterft
wij ademen, onze longen verdrinken
niet in het vocht van een tumor.

We zien de mensen van het plein van de school
van de buurt. Ze zou een promotie, ze zou een feest
moeten geven voor een nieuwe liefde
in een nieuwe jurk, met een nieuw kapsel.

De kinderen vooraan huilen. Haar kind bleker
dan toen ze nog ademde. De juffen zijn er.
Wij zijn er. Wij leven door. Kijken naar het huis
waarin de vader terugkomt nadat hij het verliet
voor een ander. Maar dat zeiden we niet vandaag.

We spraken over taart, over de vrouw in de kist
strelen het haar van haar dochter
voeren gesprekken op gedempte toon
dragen kleren in sombere kleuren.

Voor het bloedt

Ik kan het niet van mezelf scheiden
als een slang draait het zich in me om
verstroopt mijn beweging, haalt
pastelkleuren uit mijn denken
zoals de stad nu is, grijs zonder
lonkende lichten van leven

wat er wel is laadt me half op
kersenbloesem in het park
zachte vachten van dieren
een neus besnuffelt mijn hand
iemand reikt me een glas aan

het blijft uitzitten uiteindelijk
tot het indaalt, druppels donker
bloed de kleuren weer licht geven
stroop uit mijn ledematen haalt.

Herhaling

Mijn lichaam wringt me uit
als de laatste klodders yoghurt
onder in het pak, het bloed
via mijn been op de grond
lijkt net zo dik, het duwt me
terug in bed, opgerold kijk ik de tijd weg.

Was deze pijn van een man was het
een hoofdstad van een Europees land
met wereldleiders op komst dan was
er ongetwijfeld een zacht en warm
drankje met aardbeiensmaak
een bubbelbad en dokters die
mijn hand vasthielden.

Hoorde het niet gewoonweg bij vrouw zijn.

Lieve Imke,

Amsterdam, 29 februari

Veel stormen hebben een naam dit jaar
lente wil het niet worden, het weer is aanwezig
duwt ons terug onze huizen in, we zoeken droge kleren
onder de stapels wasmand, het ruikt naar puber

tosti's en onwennig zweet, alleen met hakken aan
ben ik nog langer. Ze zijn als gierzwaluwen of dolfinnen
in de ochtend slapen ze met een half hoofd, een spoor van
vergeten sleutels en geleende fietsen achter zich aan.

De jongen uit het kleine dorp volgt de route die hij kent
zijn pad loopt niet meer langs mijn stad, de laatste keer
dat ik hem zag hielden we elkaar vast alsof de Russen
er al waren, zijn hoofd in slaap tegen mijn hart, en ik dacht

aan vrouwenharten, onze harten, Imke, omdat ze blijven
kloppen, zoals bij je moeder de laatste keer dat je hier was
hoe ze technisch niet meer zou kunnen leven, haar hart
bleef pompen omdat ze dat nu eenmaal doen.

MS

Ik denk aan haar als ik brood smeer voor mijn kind
uien snijd voor een pasta, tussen de schapen loop
op een dijk, een klaphek achter me dichtvalt
mijn schoenen nat in het verregende gras

door de stad fiets naar een winkel, een staart
maak in mijn haar, een heuvel op loop in
een te warm land op een te warm uur
een koe aai over haar natte neus in de wei

Ze zegt 's nachts loop ik, in mijn dromen
als ik slaap en een keer nu zes maanden terug
deden de draadjes het weer in mijn hoofd

ik bewoog mijn benen en liep de hele nacht
door mijn huis, durfde niet te gaan slapen
bang dat ik zou dromen.